

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ СТИМУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ВІДНОВЛЮВАНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

студент Мареха І.С.

(науковий керівник асп. Іщенко Н.В.)

Головний принцип стратегії розвитку сучасної світової енергетики базується на безумовному визнанні обмеженості й неминуче швидкій вичерпаності енергетичних ресурсів. За таких умов актуальним стає розвиток відновлюваних джерел енергії.

Внесок відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) у загальний енергетичний баланс світу постійно зростає і, за оцінками, складає 10-14%. Сумарна частка відновлюваних джерел в енергобалансі України оцінюється в 6,5%, у кількісному плані лідерами є велика гідроенергетика та вітроенергетика.

Перехід України до використання екологічно чистих відновлюваних енергоджерел потребує розробки законодавчих і нормативно-правових актів, які б регулювали економічні механізми стимулювання відновлюваних джерел енергозабезпечення. Показовою у цьому відношенні є європейська модель розвитку енергетики.

У Європі економічний механізм підтримки відтворювальної енергетики (ВЕ) представлений двома основними моделями: компенсацією витрат виробників "зеленої" електроенергії шляхом впровадження фіксованих тарифів і так званою моделлю квот (рис.1).

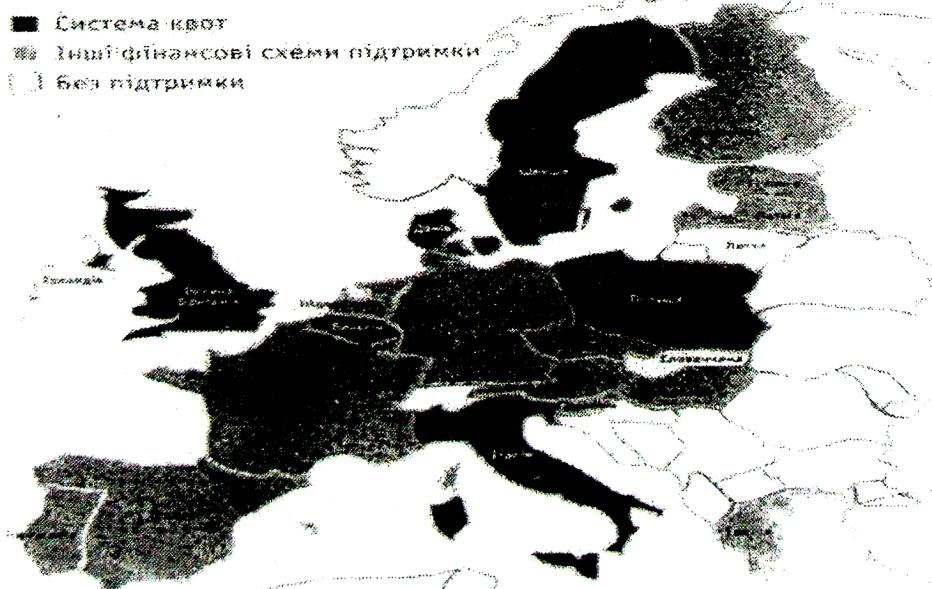

Рис.1 Розподіл фінансових схем підтримки ВДЕ у Європі

У випадку моделей, що ґрунтуються на квотах, держава визначає об'єм або відносну частку ВЕ у національному енергетичному балансі. Власне такий об'єм повинні виробити, продати або придбати учасники ринку - виробники, трейдери, мережеві оператори, споживачі - протягом встановленого проміжку часу. Для контролю дотримання зобов'язань енергія, вироблена за рахунок ВДЕ, "сертифікується".

За моделями фіксованих тарифів на електроенергію з ВДЕ, яка постачається в мережу, енергокомпанії зобов'язані виробляти, купувати і постачати в енергомережу екологічно чисту електроенергію. Водночас зазначені моделі передбачають впровадження на певний період фіксованих цін на електроенергію, вироблену за рахунок ВДЕ.

Так, наприклад, у Німеччині інвесторам протягом 20 років гарантуються фіксовані тарифи на вироблену з ВДЕ електроенергію, що постачається в мережу. Модель Іспанського законодавства передбачає фіксовані тарифи на весь "життєвий" цикл електростанції. Угорщина (8 років) та Естонія (7 років - для біомаси й гідроенергетики, 12 років - для решти ВДЕ) також гарантують інвестиційну безпеку на відносно тривалий період.

Стосовно України до першочергових завдань, які стосуються її енергетичної стабільності та безпеки, слід віднести реалізацію економічних інструментів просування відновлюваної енергетики та виокремити податкове стимулювання заходів господарської діяльності, спрямованих на використання екологічно чистих відновлюваних енергоджерел.

Розвиток відновлюваної енергетики, в тому числі наукове забезпечення та становлення її як відповідного сектора виробничої сфери, повинен здійснюватися в інтегрованому, тісно взаємопов'язаному і взаємозалежному комплексі законодавчої, нормативно-правової, інституційної, фінансово-економічної та організаційної систем.

У сфері енергетичної політики України відновлювана енергетика потребує економічної підтримки як одна з важливих і потенційно високозначимих складових у системі заходів із забезпечення сталого розвитку і підвищення енергетичної безпеки. Такі заходи вважаються одними з пріоритетних в європейських країнах і є актуальними для України у зв'язку з обраною стратегією євроінтеграції.